PEMBENTUKAN WILAYAH PERSEKUTUAN 1974: ISU PENYERAHAN KUALA LUMPUR KEPADA KERAJAAN PUSAT

AZMEER AZMI

DR AHMAD KAMAL ARIFFIN MOHD RUS

ABSTRAK

Kertaskerjainimembincangkanproses bagaimana Kuala Lumpur menjadisebuahWilayah Persekutuan. MelaluiPerjanjian Kuala Lumpur pada 1 Februari 1974, Kuala Lumpur denganrasminyatelahmenjadi Wilayah Persekutuan.Namun, proses penyerahan Kuala Lumpur tidakberlakudenganbegitumudah.Sejak Apriltahun 1961, Kuala Lumpur telahdiletakkan dibawahpentadbiran PersekutuanmelaluiAktaIbu Kota Persekutuan 1960. Dalamkertasinipersoalan yang ingindikupasmenyangkutisu-isupenyerahantersebut.Antaranyamenyentuhfaktor-faktorlewatnyapenyerahansepertibagaimana Kuala Lumpur harusditadbir, soalpampasandanjugapersetujuandalammenentukangarissempadanwilayah. Hasilkajianmendapatipenyerahantersebutmenghadapimasalahkelewatan.Inidisebabkantiadasatugarispanduanyang jelasmengenaibagaimanaKuala Lumpur bolehmenjadisebuahWilayah Persekutuan dandiserahkanpentadbirannyakepadakerajaanpusatselepasmerdekasepertimanasarananSuruhanjaya Reid 1957. Walaupun Kuala Lumpur tidakmenjadi Wilayah Persekutuan padatahun 1960 apabilaAktaIbu Kota diluluskan, namunpentadbirannyadiambilolehkerajaanpusat. Initerjadiapabilakerajaanpusatmelihatbetapapentingnya Kuala Lumpur sebagaiibunegarabergerakseiringdenganaspirasidankehendaknyatanpadiganggugugatolehisu-isukerajaantempatanterutamanyaapabilapartilawanmenguasaimajlisperbandaran yang sudahtentunyamempunyaikehendakdanpolitikyang berbeza.Sebelumpengambilalihanini, pilihanrayakerajaantempatantelahdigantungpadatahun 1959.PesuruhjayaIbu Kota

kemudiannyatelahdilantikmengetuaipentadbiran Kuala Lumpur yang bertanggungjawabteruskepadaMenteri.TuntutanpampasanKerajaanSelangor didasarkankepadasejumlahhasiltahunannya yang hilangakibatpenyerahan Kuala Lumpur.Jumlah yang ditetapkanadalahsebanyak RM 18,305,637.66.Iniberdasarkannilaibagijangkamasa 1 Januarisehingga 31 Disember 1974.Pembayarantahunaninidibuatsecaraberperingkatiaitupadasetiapsukutahun.Jumlahpembayaranuntuksukutahunbagitahunpertama, keduadanketigaadalahsebanyak RM 4,576,409dansebanyak RM 4,576,410.66 bagisukutahunkeempat.Selainitu, pampasanjugadiberikanberkaitanharta-hartayang diserahkanmeliputitanah, bangunandanalat-alatkelengkapanperabot.Bentukpampasan yang ketigaadalahdipanggilpemberiankemakmuranbersamamerangkumipemberianpembahagian-pembahagian premium tambahandanpembahagiantambahancukaitanah.Sempadan Kuala Lumpur yang adapadahariiniadalahhasilpersetujuanKerajaan Selangor denganKerajaan Persekutuan.Iameliputilebihdua kali gandabesarnyaberbandingsempadanperbandaran Kuala Lumpur yang asal.Padaawalrundingan, Kerajaan PersekutuaninginmemasukkanjugaPetaling Jaya, tetapidibantaholehKerajaan Selangor atassebabtiadalagikawasanindustri yang tinggalbaginegerinya. Kawasan-kawasanbaru yang dimasukkandalampersempadanansemula Kuala Lumpur ialahsebahagianAmpang, Kepong, Batu, sebahagianSegambut, sebahagian Kg. PandandanSg. Besi.Implikasipersempadanansemula Kuala Lumpur inijugamelibatkanpersempadanankawasanpiliharayanegeridanpusat.DisebabkantiadanyaDewanUndanganNegeriuntukWilayah Persekutuan Kuala Lumpur, pengundiakanmengundiahli-ahliparlimensahajauntukmewakilimereka. Initelahmenimbulkan rasa tidakpuashatiterutamanyaparti-partilawan yang selamainimenguasaikerusi-kerusiDewanUndanganNegerikawasan-kawasandalam Kuala Lumpur danmelihatperkarainisebagaikerugianbagimereka.Namunbegitu, atasdesakankerajaanpusat

yang mahukan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dibentuk, rangundang-undangperlembagaan (pindaan) (no. 2) telahdiluluskandi Parlimendenganmendapatsokongan90 peratusahliparlimenpada 9 Julai 1973. Dari segipendekatanmethodologi, kaedahinimenggunakkanpendekatandeskriptifdananalitikaldalammemilihisu-isu yang dilihatbermasalahbesardalampenyerahan Kuala Lumpur.Dari segipengumpulanmaklumat, kajianiniakanmenjalankanpenyelidikan di arkibdanperpustakaan. Penyelidikan di arkibbagimendapatkansumber primer seperti fail-fail, perbahasanparlimendandewannegerisertalaporan-laporantahunan.Penyelidikanperpustakaan pula bagimendapatkanbahan-bahansekundersepertibuku-buku, artikel-artikeldalamjurnaldantesis-tesis.

Institusi: JabatanSejarah, Universiti Malaya

Alamat: AzmeerAzmi,
c/oDr Ahmad Kamal Ariffin,
JabatanSejarah
Universiti Malaya
50603 Kuala Lumpur

Emel: azmeerazmi@gmail.com

No Tel: 016-3014170

558 words